

**Вікторія ЦИГАНЕНКО,
Наталія ОЧКУРОВА**

(Харків, Україна)

УКРАЇНЬКА МОВА СЬОГОДНІ: ВИКОРИСТАННЯ В РІЗНИХ СФЕРАХ

Українська мова займає важливе місце серед українців, і сьогодні кожен обирає, якою мовою спілкуватися. Усе міг би вирішити мовний закон 2019 року, що передбачає використання української мови в усіх сферах обслуговування, а також при виконанні службових обов'язків. Але, на жаль, дотримуються його не всі.

Мовний закон 2019 року призвів до суперечок. Багато політиків виступали проти. Але, починаючи від 16 січня 2021 року, він набув чинності. За недотримання закону призначений штраф [1]. Недотримання вимог зазначеного закону тягне за собою штраф або попередження, якщо воно було здійснене вперше [2].

Згідно з мовним законом вводяться квоти на використання української мови на телебаченні, радіо, в інших сферах. Звичайно, не можна сказати однозначно, що все пройшло на належному рівні. Знайшлося чимало осіб, які були незадоволені такими правилами. Попри це, виробництво україномовного продукту позитивно вплинуло не тільки на професійне становище певного кола, а й на фінансовий складник [3].

Доведено, що українська мова має давнє походження, в Україні вона почала набувати популярності лише після повномасштабного вторгнення Росії на територію нашої країни. Прикро констатувати, але російською мовою продовжують у побуті розмовляти більше людей, ніж українською, хоча вона (російська мова. – уточн. наше) перестала бути «маркером національної належності» [4].

Наразі українська мова звучить у кожному куточку світу. І саме від державної політики залежить, чи будуть нею цікавитися не тільки українці, яких війна змусила залишити рідну домівку. Зараз перед нами, українцями, стоїть нелегке завдання – подолати наслідки русифікації та дозволити українській мові функціонувати у всіх сферах суспільного життя на території України [5]. Але цей перехід не повинен бути насильницьким [6].

Варто зазначити, що згідно з опитуванням працівників Київського міжнародного інституту соціології (дані на січень 2023 року) 58% опитаних українців вважають російську мову неважливою, а переважна більшість (80%) підтримує впровадження української мови в усі сфери життя, тобто хочуть зробити Україну україномовною [7]. Можна сказати, що попит на вивчення української мови набув широкої популярності [8]. Для цього в різних регіонах організують безкоштовні курси української мови. Їх відвідують як місцеві мешканці, так і внутрішньо переміщені особи [9].

Російська федерація сьогодні, як і багато років тому, знищує

все українське: мову, культурне надбання, книги; переслідує українських патріотів, які на окупованих територіях намагаються завадити росіянам повернути радянське минуле [10]. Цьому передували продумані дії російського керівництва; будь-які прояви української національної ідентичності трактувалися як штучні, незаконні й постійно висміювалися [11].

Як доповнення, можна назвати ухвалення так званого закону Ківалова-Колесніченка, що покликаний принизити, знищити українську мову в усіх сферах побутування, починаючи від офіційно-ділової, закінчуючи розмовною. Попри всі прагнення та намагання прихильників цього «закону», активістам удавалося вигравати суди на захист української мови [12].

Мова, як і будь-яке інше явище, постійно поповнюється новими словами. Це й англіцизми (*чілити, фейспалм*), неологізми (*смартфон, тітушки, роумінг*), слова, що були заборонені в радянські часи (*відсоток, гурт, громада*). Разом із поповненням мова почала позбуватися багатьох русизмів (*я рахую, перемагаючий, руйнуючий*) [13].

Уже другий рік поспіль проходять стратегічні сесії «Українські студії в славістиці: візуалізація», де розглядаються питання щодо функціонування української мови як в Україні, так і за її межами. До роботи сесій залучаються представники МОН, провідні науковці й викладачі університетів Америки, Франції, Польщі, Німеччини, інших

країн, працівники різних організацій, що займаються поширенням української мови.

Отже, використання української мови в усіх сферах набуває популярності, говорити українською стає модно. Попри всю політику російської федерації на знищення, приниження носіїв української мови, українська мова набирає обертів, спостерігається свідомий перехід українців саме на українську в будь-яких ситуаціях.

ЛІТЕРАТУРА

1. «Чого бажаєте», а не «чого изволите». Сфера обслуговування переходить на українську. URL : <https://www.bbc.com/ukrainian/features-55660726> (дата звернення: 18.04.2024).
2. Правовий статус української мови в державі. URL : <https://legalaid.gov.ua/publikatsiyi/pravovuj-status-ukrayinskoji-movu-v-derzhavi/> (дата звернення: 18.04.2024).
3. «Українська мова вигідна Україні! Це настільки очевидно, що навіть смішно це доводити». URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3282909-ukrainska-mova-vigidna-ukraini-ce-nastilki-ocevidno-so-navit-smisno-ce-dovoditi.html> (дата звернення: 18.04.2024).
4. Українська мова під час війни: ключові тенденції розвитку. URL : <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ukrayinska-mova-pid-chas-viyny-klyuchovi-tendentsiyi-rozvytku> (дата звернення: 18.04.2024).
5. Круглий стіл на тему: «Українська мова – культурно-

психологічна потреба народу в умовах зовнішньої агресії». URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-preshall/3772248-ukrainska-mova-kulturnopsihologicna-potreba-narodu-v-umovah-zovnisnoi-agresii.html> (дата звернення: 18.04.2024).

6. Перехід на українську мову має бути виключно добровільним – експертка. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3778484-perehid-na-ukrainsku-movu-mae-butiviklucno-dobrovilnim-ekspertka.html> (дата звернення: 18.04.2024).
7. Українська мова у повсякденному житті або як солов'їна стала трендом 2022 року: результати опитування. URL : https://visitukraine.today/uk/blog/1410/ukrainska-mova-u-povsyakdennomu-zitti-abo-yak-solovina-stala-trendom-2022-roku-rezultati-opituvannya#google_vignette (дата звернення: 18.04.2024).
8. Мова єднає українців і робить нас сильною європейською нацією, – Тарас Кремінь (Інтерв'ю). URL : <https://mova-ombudsman.gov.ua/news/mova-yednaye-ukrayinciv-i-robotnas-silnoyu-yevropejskoju-nacijeyu-taras-kremin-intervyu> (дата звернення: 18.04.2024).
9. Українська мова – скрізь і для всіх. URL : <http://www.golos.com.ua/article/3704586> (дата звернення: 18.04.2024).
10. Українська – мова єднання й перемоги! URL : <https://pon.org.ua/novynu/10131-ukrainska-mova-iednannia-i-peremogy.html> (дата звернення: 18.04.2024).
11. Чин української мови зруйнує Карфаген пропаганди.

URL : https://lb.ua/blog/taras_kremin/576438_chin_ukrainskoi_movi_zruynuie.html (дата звернення: 18.04.2024).

12. «Українська – це круто»: як українці популяризують свою мову. URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/29256785.html> (дата звернення: 18.04.2024).
13. Що таке українська мова? URL : <https://www.ukrainer.net/mova/> (дата звернення: 18.04.2024).